

7. Яковенко Е. О. Формирование экипажей в гребле академической в различных странах. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)": зб. наукових праць. 2013. Випуск 1(27). С. 108–111.
8. Cosgrove M.J., Wilson J., Watt D. & Grant S.F. The relationship between selected physiological variables of rowers and rowing performance as determined by a 2000 m ergometer test. Journal of Sports Sciences Volume. 1999. №11. P. 845–852.
9. Zouhal H., Le Douairon Lahaye S., Abderrahaman A. B. Energy System Contribution to Olympic Distances in Flat Water Kayaking (500 and 1000 m) in Highly Trained Subjects. J Strength Cond Res. 2012. №26(3). P. 825–831.

References

1. Zemlyakov V. E. Osobennosti podgotovki k sorevnovaniyam grebtsov na baydarkah i kanoe. Herson : Naddneprianskaya pravda, 1995. 159 s.
2. Miftahutdinova D. A. Sravnitelnyiy analiz effektivnosti raznykh trenirovochnykh programm dlya sportsmenok vyisokoy kvalifikatsii, spetsializiruyuschisya v akademicheskoy greble. Slobzhanskiy naukovno-sportivnyy vlsnik. 2015. №2(46). S.128-132.
3. Olshevskiy V. S. Sravnitelnyiy analiz takticheskikh variantov prohozhdeniya sorevnovatelnoy distantsii silneyshimi zhenskimi grebnymi ekipazhami v olimpiyskom tsikle. Nauchno-prakticheskie problemy sporta vysshih dostizheniy: materialy Mezhdunar. konf., (29–30 noyabrya 2007 g.). Minsk: BGUFK, 2007. S. 81–84.
4. Shynkaruk O., Kozhenkova A. Kharakterystyka chynnykiv, shcho vplyvaiut na efektyvnist zmahalnoi diialnosti u vesluvanni akademichnomu. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. 2015. № 1. S. 3–6.
5. Yakovenko E. O. Opredelenie informativnykh kriteriev otbora i ih znachimosti dlya formirovaniya ekipazhey v greble akademicheskoy na etape podgotovki k vysshim dostizheniyam. Slobzhanskiy nauchno-sportivnyy vestnik. 2013. №2. S. 39–43.
6. Yakovenko E., Yashnaya A. Realizatsiya funktsionalnoy podgotovlenosti grebtsov pri razlichnykh takticheskikh shemah preodoleniya sorevnovatelnoy distantsii. Naukoviy chasopis Natsionalnogo pedagogichnogo univrsitetu Imeni M.P.Dragomanova. Seriya № 15. 2016. Vipusk 1. S. 123–127.
7. Yakovenko E. O. Formirovaniye ekipazhey v greble akademicheskoy v razlichnykh stranah. Naukoviy chasopis Natsionalnogo pedagogichnogo univrsitetu Imeni M. P. Dragomanova. Seriya № 15. "Naukovno-pedagogichnl problemi flzichnoyi kulturi (fizichna kultura l sport)": zb. naukovih prats. 2013. Vipusk 1(27). S. 108–111.
8. Cosgrove M.J., Wilson J., Watt D. & Grant S.F. The relationship between selected physiological variables of rowers and rowing performance as determined by a 2000 m ergometer test. Journal of Sports Sciences Volume. 1999. №11. P. 845–852.
9. Zouhal H., Le Douairon Lahaye S., Abderrahaman A. B. Energy System Contribution to Olympic Distances in Flat Water Kayaking (500 and 1000 m) in Highly Trained Subjects. J Strength Cond Res. 2012. №26(3). P. 825–831.

УДК 796.86:796.032

Дрюков О. В.
Кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач лабораторії програмування та впровадження результатів наукових досліджень в практику
підготовки збірних команд України.

Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту,
Дрюков В. О.

Доктор наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач лабораторії психофізіологічної діагностики.
Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту

ОЦІНКА І АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО РЕЗЕРВУ У СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ В УКРАЇНІ

Розглянуто питання стратегічного аналізу розвитку спортивного резерву в Україні. Показано, що на тепер одним із популярних інструментів стратегічного аналізу є SWOT-аналіз. З метою виявлення основних проблем і причин, що стримують розвиток спортивного резерву в спортивних школах в Україні, було проведено SWOT-аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз на матеріалі ДЮСШ м. Києва, який надав загальну картину ситуації в ДЮСШ і показав, що на даний час розвиток спортивного резерву в ДЮСШ гальмує низка факторів внутрішнього та зовнішнього середовища які потребують ефективного управління і проведення низки реформ. Показано, що SWOT-аналіз є необхідним компонентом стратегічної оцінки розвитку спортивного резерву в спортивних школах.

Ключові слова: SWOT-аналіз, оцінка, спортивний резерв, стратегія.

Дрюков А. В., Дрюков В. А. Оценка и анализ развития спортивного резерва в спортивных организациях в Украине. Рассмотрены вопросы стратегического анализа развития спортивного резерва в Украине. Показано, что одним из популярных инструментов стратегического анализа является SWOT-анализ. С целью выявления основных проблем и причин, сдерживающих развитие спортивного резерва в спортивных школах в Украине, был проведен SWOT-анализ сильных и слабых сторон, возможностей и угроз на материале ДЮСШ г. Киева, который представил общую картину ситуации в ДЮСШ и показал, что в настоящее время развитие спортивного резерва в ДЮСШ тормозит ряд факторов внутренней и внешней среды требующих эффективного управления и проведения ряда реформ. Показано, что SWOT-анализ является необходимым компонентом стратегической оценки развития спортивного резерва в

спортивних школах.

Ключевые слова: SWOT-анализ, оценка, спортивный резерв, стратегия.

Driukov O., Driukov V. Evaluation and analysis of sports reserve development in sports organizations in Ukraine.

The issue of strategic analysis of sports reserve development in Ukraine is considered. It is shown that SWOT-analysis represents one of the popular strategic analysis tools now. In order to identify the main problems and reasons that restrain sports reserve development in sports schools of Ukraine, a SWOT-analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats was conducted on the material of Children and Youth Sports School of the city of Kyiv. The SWOT-analysis provided the general picture of the situation in the Children and Youth Sports School and demonstrated that at present the development of sports reserve in Kyiv Children and Youth Sports School is hindered by several factors of the internal and external environment, which require effective management and implementation of a number of reforms. It is shown that SWOT-analysis is a necessary component of strategic evaluating sports reserve development in sports schools.

Keywords: SWOT-analysis, evaluation, sports reserve, strategy.

Постановка проблеми. Розвиток спорту вищих досягнень, включаючи олімпійський спорт, значною мірою залежить від ефективності розвитку спортивного резерву в країні. Висока якість підготовки спортивного резерву створює передумови для того, щоб зробити спорт вищих досягнень більш якісним і конкурентоздатним на міжнародній арені.

Аналізуючи нинішню ситуацію у спортивних школах в Україні, слід відмітити значні труднощі в діяльності спортивних шкіл як основного постачальника спортивного резерву до складу національних збірних команд. Для більшості з них недостатньо коштів на організацію повноцінної навчально-спортивної роботи, придбання обладнання, інвентарю, спортивної форми, забезпечення участі спортсменів у спортивно-тренувальних зборах та змаганнях. Спортивні бази, на яких проводяться спортивні заняття, у переважній більшості перебувають у незадовільному стані [4]. Таким чином, система дитячо-юнацького та резервного спорту сьогодні не відповідає сучасним вимогам і потребує корінного реформування.

Роботу виконано в рамках науково-дослідної теми «Організаційно-управлінські умови розвитку резервного спорту в спортивних школах України», державний реєстраційний номер – 0115U000903.

Аналіз літературних джерел. Аналіз наукової і методичної літератури, присвяченої підготовці спортивного резерву в Україні [4, 6 – 8 та ін.], дав можливість встановити наявність проблеми, яка полягає у відсутності концептуальних підходів щодо розробки програм (стратегій) розвитку спортивного резерву в Україні.

Таким чином, цю проблему вивчено недостатньо, вона є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Мета дослідження – вивчити доцільність застосування методики SWOT-аналізу в процесі стратегічного планування підготовки спортивного резерву в спортивних школах.

Методи й організація дослідження. Аналіз даних літературних джерел, інформаційної мережі Інтернет, контент-аналіз, SWOT-аналіз, статистична обробка даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні одним із популярних інструментів стратегічного аналізу і планування розвитку різноманітних об'єктів є SWOT-аналіз [1, 3, 5, 9, 10 та ін.]. Це універсальний метод стратегічного аналізу, який можна застосувати до будь-яких організацій для побудови стратегій в різноманітних галузях [5]. SWOT – це акронім слова Strength (сила), Weakness (слабкість), Opportunities (можливості), Threats (загрози). Сила і слабкість є факторами внутрішнього середовища об'єкта, який досліджують (а саме тими, на які об'єкт здатний вплинути); можливість і загроза є факторами зовнішнього середовища (тобто такими, що можуть вплинути на об'єкт зовні і при цьому не контролюються об'єктом).

Нами проведено SWOT-аналіз на матеріалі дитячо-юнацької спортивної школи (ДЮСШ) з фехтування м. Києва, на основі метода експертних оцінок професора Г. Я. Гольдштейна [2], який передбачав наступне:

- підбір експертів, в якості яких було залучено 15 компетентних фахівців українського фехтування;
- формування експертами переліку основних факторів, які можна віднести до сильних і слабких сторін ДЮСШ,

а також до можливостей та загроз зовнішнього середовища, що ранжуються за значущістю (табл. 1). Думки експертів відносно ранжування сильних і слабких сторін внутрішнього середовища, можливостей та загроз зовнішнього середовища є узгоджені, розрахунок коефіцієнта конкордації склав $W = 0,87$, що свідчить про досить високий ступінь узгодженості думок експертів;

- складення матриці SWOT-аналізу для опитування експертів. Оцінка експертами з урахуванням бальної оцінки сильної (слабкої) сторони ДЮСШ, ймовірність появи конкретних можливостей, ступінь впливу на діяльність ДЮСШ конкретних сприятливих можливостей або загроз тощо (табл. 2).

Інформація відносно ДЮСШ м. Києва дозволяє зробити такі висновки:

- сильними сторонами, які допомагають їй скористатися наявними можливостями, є висока кваліфікація тренерів (52,85), затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни (40,04) та досвід підготовки спортсменів (39,76);

- сильними сторонами, які допомагають запобігти загроз, є висока кваліфікація тренерів (45,0), імідж школи (32,76) та досвід підготовки спортсменів (30,88). Сильні сторони школи найбільше допомагають захиститися від відсутності спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву (51,12), відсутності на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву (42,48), збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів (35,28);

- сприятливими можливостями для, якими можна скористатися за допомогою сильних сторін, є прийняття державної цільової програми, спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту і спортивного резерву (60,16), прийняття

Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв» (50,4) і підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл (43,2). Проте вони є вразливими через існуючі слабкі сторони (-26,88; -23,52; -9,6) цих можливостей;

- слабкими сторонами є висока залежність від бюджетного фінансування (-20,01), низька заробітна плата (-19,17) та рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні (-17,73), які найбільше ускладнюються загрозою відсутності спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву (51,12), відсутністю на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву (42,48) і збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів (35,28).

Таблиця 1.

Основні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища ДЮОШ м. Києва, які враховують під час проведення SWOT-аналізу

Потенціальні внутрішні сильні сторони (S)		Потенціальні внутрішні слабкі сторони (W)	
S1	Імідж організації	W1	Висока залежність від бюджетного фінансування
S2	Висока кваліфікація тренерів	W2	Низька заробітна плата
S3	Досвід підготовки спортсменів	W3	Низький рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні
S4	Затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни	W4	Неповне забезпечення спортивним обладнанням, інвентарем і екіпуванням
S5	Рациональне використання наявного спортивного обладнання, інвентарю і екіпування для організації тренувального процесу	W5	Слабка маркетингова компанія по залученню дітей до занять спортом
Потенціальні зовнішні сприятливі можливості (O)		Потенціальні зовнішні загрози (T)	
O1	Прийняття Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв»	T1	Відсутність спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву
O2	Прийняття державної цільової програми, спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту та спортивного резерву	T2	Відсутність на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву
O3	Підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл	T3	Збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів
O4	Розвиток кадрового потенціалу	T4	Зниження фінансування з бюджету
O5	Поява і впровадження нових науково-методичних технологій у підготовці спортсменів	T5	Вимушений від'їзд за кордон талановитих тренерів і перспективних спортсменів

Таблиця 2.

Підсумкова матриця SWOT-аналізу ДЮОШ м. Києва за результатами експертних оцінок (n = 15)

Фактори внутрішнього та зовнішнього середовища	Інтенсивність (A _i)	Сприятливі можливості (O)					Усього	Загроза (T)					Усього
		O1. Прийняття Закону України «Про дитячо-юнацький спорт і спортивний резерв»	O2. Прийняття державної цільової програми спрямованої на розвиток дитячо-юнацького спорту та спортивного резерву	O3. Підвищення оплати праці тренерів спортивних шкіл	O4. Розвиток кадрового потенціалу	O5. Поява і впровадження нових науково-методичних технологій у підготовці спортсменів		T1. Відсутність спеціальних нормативно-правових актів для ефективного регулювання розвитку спортивного резерву	T2. Відсутність на державному рівні стратегії розвитку спортивного резерву	T3. Збільшення витрат на підготовку кваліфікованих спортсменів	T4. Зниження фінансування з бюджету	T5. Вимушений від'їзд за кордон талановитих тренерів і перспективних спортсменів	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Імовірність появи можливостей і загроз (P _j)		0,7	0,8	0,6	0,4	0,5		0,8	0,8	0,8	0,3	0,2	

Коефіцієнт впливу (Kj)		0,8	0,8	0,8	0,7	0,7		0,9	0,9	0,7	0,8	0,2	
Сильні сторони (S)													
S 1. Імідж організації	4	11,20	12,80	7,68	4,48	2,80	38,96	11,52	8,64	8,96	2,88	0,16	32,16
S 2. Висока кваліфікація тренерів	5	14,0	16,0	12,0	5,6	5,25	52,85	14,40	14,40	11,20	4,80	0,20	45,0
S 3. Досвід підготовки спортсменів	4	11,2	12,8	9,6	3,36	2,8	39,76	11,52	8,64	6,72	3,84	0,16	30,88
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S 4. Затребуваність учнів школи у збірні команди міста і країни	4	8,96	12,8	9,6	4,48	4,2	40,04	11,52	8,64	6,72	0,96	0,16	28,0
S 5. Раціональне використання наявного спортивного обладнання, інвентарю і екіпування для організації тренувального процесу	3	5,04	5,76	4,32	3,36	2,1	20,58	2,16	2,16	1,68	0,72	0,12	6,84
Усього		50,4	60,16	43,2	21,28	17,15		51,12	42,48	35,28	13,2	0,8	
Слабкі сторони (W)													
W1. Висока залежність від бюджетного фінансування	-3	-6,72	-7,68	-2,88	-1,68	-1,05	-20,01	-8,64	-10,8	-6,72	-2,16	-0,24	-28,56
W2. Низька заробітна плата	-3	-6,72	-7,68	-2,88	-0,84	-1,05	-19,17	-6,48	-8,64	-3,36	-1,44	-0,24	-20,16
W3. Низький рівень законодавчої підтримки розвитку спортивного резерву в країні	-3	-6,72	-7,68	-1,44	-0,84	-1,05	-17,73	-8,64	-8,64	-6,72	-1,44	-0,24	-25,68
W4. Неповне забезпечення спортивним обладнанням, інвентарем і екіпуванням	-2	-2,24	-2,56	-1,92	-1,68	-1,4	-9,8	-2,88	-2,88	-2,24	-0,96	-0,16	-9,12
W5. Слабка маркетингова компанія по залученню дітей до занять спортом	-1	-1,12	-1,28	-0,48	-0,84	-1,4	-5,12	-1,44	-0,72	-0,56	-0,24	-0,04	-3,0
Усього		-23,52	-26,88	-9,6	-5,88	-5,95		-28,88	-31,68	-19,6	-6,24	-0,92	

Примітка: жирним позначено суму зважених оцінок експертів

Таким чином, проведений SWOT-аналіз надав загальну картину ситуації в ДЮСШ і є невід'ємним компонентом побудови ефективної стратегії розвитку спортивного резерву у спортивній школі протягом найближчих років.

Висновки: SWOT-аналіз є необхідним компонентом стратегічної оцінки розвитку спортивного резерву в спортивних школах. Його результати є основою для розробки стратегії, що підвищує ефективність управління спортивним резервом.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою Концепції розвитку спортивного резерву у спортивних школах в Україні.

Література

1. Волкова Л. Методика проведення SWOT-аналіза: [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: http://market.narod.ru/S_StrAn/SWOT.html.
2. Гольдштейн Г. Я. Стратегический менеджмент. [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <http://www.aup.ru/books/m89/>
3. Демидова М. В. Постнеоклассическая методология социальных наук: SWOT-анализ, PEST-анализ, дискурс-анализ. [Інтернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <http://human.snauka.ru/2016/11/17422>.

4. Дрюков О. Нормативно-правове та організаційно-управлінське забезпечення розвитку спортивного резерву в Україні. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. 2016; 36 (2) : 13 – 17.
5. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент (теория и практика). [Интернет] дата звернення 22.10.2019. Доступно: <https://alleng.org/d/manag/man058.htm>.
6. Платонов В. Н., Шинкарук О. А., Драгунов Л. А. Некоторые особенности современной системы детско-юношеского спорта в Украине. Наука в олимпийском спорте. 2005; (1) : 129 – 132.
7. Серета Н. В. Організаційно-управлінський механізм впровадження маркетингу в систему дитячо-юнацьких спортивних шкіл [автореферат]. Харків : ХДАФК; 2014. 20 с.
8. Стадник С. О. Організаційно-управлінські умови діяльності училищ фізичної культури в Україні [автореферат]. Київ : НУФВСУ; 2012. 22 с.
9. Wehrich, H. (1982). The TOWS Matrix: A Tool for Situational Analysis. Abstract. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0024630182901200>.
10. SWOT analysys (method and examples, with free SWOT template). (2014). [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.businessballs.com/strategy-innovation/swot-analysis/>.

References

1. Volkova L. (2015) Metodyka provedenyia SWOT-analyza: [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: http://market.narod.ru/S_StrAn/SWOT.html.
2. Holdshtein H.Ia. (2008) Stratehicheskyi menedzhment. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <http://www.aup.ru/books/m89/>
3. Demydova M. V. (2017) Postneoklassycheskaia metodolohyia sotsyalnykh nauk: SWOT-analyz, PEST-analyz, dyskurs-analyz. [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <http://human.snauka.ru/2016/11/17422>.
4. Driukov O. (2016) Normatyvno-pravove ta orhanizatsiino-upravlinske zabezpechennia rozvytku sportyvnoho rezervu v Ukraini. Aktualni problemy fizychnoi kultury i sportu. 2016; 36 (2) : 13 – 17.
5. Zub A. T. (2015) Stratehicheskyi menedzhment (teoriia y praktyka). [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://alleng.org/d/manag/man058.htm>.
6. Platonov V. N., Shynkaruk O. A., Drahunov L. A. (2005) Nekotoryie osobennosti sovremennoi systemy detsko-yunosheskogo sporta v Ukraine. Nauka v olymпыiskom sporte; (1) : 129 – 132.
7. Sereda N. V. (2014) Orhanizatsiino-upravlinskyi mekhanizm vprovadzhennia marketynhu v systemu dytiachyo-yunatskykh sportyvnykh shkil [Abstract]. Kharkiv: KhDAFK; 2014. 20 s.
8. Stadnyk S. O. (2012) Orhanizatsiino-upravlinski umovy diialnosti uchylyshch fizychnoi kultury v Ukraini [avtoreferat]. Kyiv : NUFVUSU; 2012. 22 s.
9. Wehrich, H. (1982). The TOWS Matrix: A Tool for Situational Analysis. [Abstract]: [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0024630182901200>.
10. SWOT analysys (method and examples, with free SWOT template) (2014) [Internet]: [cited 2019 Oct 22] Available from: <https://www.businessballs.com/strategy-innovation/swot-analysis/>.

УДК 796.011.3-057.875:796.015.00

Єлісєєва Д.С.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
ст.викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту,

ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФЕХТУВАННЯ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ СТУДЕНТОК

У статті представлено способи оптимізації процесу фізичного виховання студенток засобами фехтування. Визначено, що на сьогодні спосіб життя сучасної молоді призводить до погіршення стану здоров'я та зниження загальної фізичної активності. Відмічається низький рівень фізичної підготовленості, збільшення маси тіла та зниження роботоздатності. Ця проблема спонукає до пошуку нових форм оздоровлення, які передбачають проведення занять із включенням великої кількості заходів, які покликані збільшити загальний об'єм рухової активності, і сприяти мотивації молоді до фізичної досконалості. Із вищевикладеного намітилася необхідність щодо систематизації структури і змісту процесу вдосконалення системи фізичного виховання студентів, а також розробка і експериментальне обґрунтування методики застосування засобів фехтування в процесі фізичного виховання студентів.

Ключові слова. фізичне виховання, студентки, засоби, фехтування.

Елісєєва Дарья Сергеевна. Влияние средств фехтования на морфофункциональные показатели студенток. В статье представлены способы оптимизации процесса физического воспитания студенток средствами фехтования. Определено, что на сегодня образ жизни современной молодежи приводит к ухудшению состояния здоровья и снижению общей физической активности. Отмечается низкий уровень физической подготовленности, увеличение массы тела и снижение работоспособности. Эта проблема побуждает к поиску новых форм оздоровления, предусматривающие проведение занятий с включением большого количества мероприятий, которые призваны увеличить общий объем двигательной активности, и способствовать мотивации молодежи к физическому